

Bruselj, 27. maj 2019
(OR. en)

9127/19

AUDIO 75

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	8806/19
Zadeva:	Sklepi Sveta o izboljšanju čezmejnega kroženja evropskih avdiovizualnih del s poudarkom na koprodukcijah

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o izboljšanju čezmejnega kroženja evropskih avdiovizualnih del s poudarkom na koprodukcijah, ki jih je Svet za izobraževanje, mladino, kulturo in šport sprejel na seji 23. maja 2019.

**Sklepi Sveta o izboljšanju čezmejnega kroženja
evropskih avdiovizualnih del s poudarkom na koprodukcijah**

SVET EVROPSKE UNIJE –

OB OPOZARJANJU NA

politično ozadje, kot je opredeljeno v Prilogi I¹ k tem sklepom, in zlasti delovni načrt za področje kulture 2019–2022, sprejet 27. novembra 2018 –

PRIZNAVA, DA:

1. Kulturna in jezikovna raznolikost Evrope pomembno bogati njeno avdiovizualno področje. Avdiovizualne vsebine, ki v celoti izkoriščajo digitalne spletne tehnologije, lahko s promoviranjem kulturne raznolikosti in skupnih evropskih vrednot presegajo geografske in jezikovne meje ter tako krepijo občutek pripadnosti skupnemu kulturnemu prostoru in spodbujajo konkurenčnost evropskega avdiovizualnega področja.
2. Avdiovizualna dela, zlasti filmi, nadaljevanke in nanizanke, namenjena za predvajanje v kinematografih in za avdiovizualne medijske storitve, so odslikava bogastva in raznolikosti evropskih kultur ter dediščina, ki jo je treba promovirati in ohranjati za prihodnje generacije, ki bodo morale tudi same skrbeti zanjo.

¹ V Prilogi I so naštet relevantni dokumenti, ki zadevajo obravnavana vprašanja (zakonodajni akti, sklepi Sveta, sporočila Evropske Komisije itd.).

3. Digitalni razvoj je omogočil soobstoj kinematografov ter linearnih in nelinearnih avdiovizualnih medijskih storitev, kar je spremenilo navade in zanimanje občinstva². Kljub temu kinematografi ostajajo glavna platforma za prikazovanje celovečernih filmov³.
4. Na evropski ravni so bili sprejeti pomembni ukrepi za boj proti spletnemu avdiovizualnemu piratstvu, toda za okrepitev ustvarjalne ekonomije v digitalni sobi, zaščito njene kulturne raznolikosti in zagotovitev, da je ljudem v Evropi in drugje dostopnih več del, so potrebna še večja prizadevanja.
5. Kroženje avdiovizualnih del se običajno spodbuja z nacionalnimi in mednarodnimi finančnimi ukrepi na področju promoviranja in trženja, med drugim tudi med razvojno fazo z različnimi digitalnimi sredstvi, pa tudi s predvajanjem na festivalih itd. Evropski avdiovizualni pravni okvir, zlasti direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah, je pomemben steber za zagotavljanje prepoznavnosti evropskih avdiovizualnih produkcij v državah EU.

² Po poročilu Evropskega avdiovizualnega observatorija je bil leta 2017 povprečni delež filmov iz EU v 37 katalogih posameznih držav za naročnino na video na zahtevo 20-odstoten. V povprečju je bilo 22 % filmov letne filmske produkcije v EU koprodukcij, od 24 % v katalogu Flimmita do 53 % v katalogu Horizonta/UPC Prima. V 27 katalogih Netflixja je bilo v povprečju 36 % filmov koprodukcij. Od filmov, ki so bili v letih od 2005 do 2014 producirani in predvajani v kinematografih EU, jih je bilo 64 % iz EU, 16 % iz ZDA, 15 % je bilo mednarodnih in 4 % iz drugih evropskih držav. Nenacionalne koprodukcije EU so predstavljale večino nenacionalnih filmov iz EU v katalogih.

³ Le 47 % evropskih filmov, ki so jih v istem obdobju predvajali v kinematografih, je bilo v ponudbi pri najmanj eni storitvi video na zahtevo, pri čemer so evropski filmi predstavljali približno 25 % vseh filmov na platformah, ki ponujajo video na zahtevo. Glej študiji 1 in 4 Evropskega avdiovizualnega observatorija v Prilogi II.

6. Študije⁴ Evropskega avdiovizualnega observatorija kažejo, da je velik del filmov, izdelanih v EU, evropskih koprodukcij, in opozarjajo na prednosti koprodukcije, še posebej na to, da je z njimi mogoče doseči večje občinstvo in trge, kot jih dosežejo nacionalni filmi⁵, in izkoristiti več finančnih virov, med drugim tudi javno financiranje⁶. Koprodukcije so poleg tega rezultat ustvarjalnega, finančnega in praktičnega sodelovanja na podlagi izmenjav strokovnega znanja ter gradijo mostove med različnimi geografskimi in jezikovnimi področji ter konteksti, kar pozitivno vpliva na večinske in manjšinske koprodukcijske partnerje in na celotni avdiovizualni sektor.
7. Za izboljšanje čezmejnega kroženja avdiovizualnih del prek različnih platform in katalogov je potreben skladen pristop k politikam na tem področju, tudi kar zadeva uporabo novih tehnologij, na primer umetne inteligence.

⁴ Glej študije od 1 do 3 v Prilogi II.

⁵ Koprodukcije so v letih od 2005 do 2014 predstavljale 24 % skupne produkcije v Evropi, medtem ko so po vsem svetu ogledi koprodukcij predstavljali 50,3 % vseh ogledov evropskih filmov (56,9 % za filme iz EU), kar rahlo presega ogleda izključno nacionalnih filmov. Na splošno je število ogledov evropskih koprodukcij več kot trikrat večje od števila ogledov izključno nacionalnih filmov.

⁶ Glej študijo 4 v Prilogi II.

8. Za spodbujanje visokokakovostnega ustvarjanja in produkcije v avdiovizualnem sektorju sta potrebna regulativni okvir, ki bi ustrezal svojemu namenu, in komplementarnost različnih finančnih virov, ob upoštevanju posebnosti avdiovizualnih trgov in njihovih zmogljivosti, veljavnih podpornih politik in ukrepov na nacionalni ravni ter posebnosti mehanizmov financiranja in podeljevanja licenc za nekatera avdiovizualna dela, ki pogosto temeljijo na podeljevanju izključnih ozemeljskih licenc. Najpogosteje je tako, da avdiovizualni sektor dobi nepogrešljive vire za svoje projekte prek nacionalnih filmskih skladov, in sicer z različnimi shemami podpore in različnimi oblikami nepovratne pomoči, posojil in davčnih spodbud, ter prek evropskih finančnih mehanizmov za večstranske projekte, kot sta podprogram MEDIA in Eurimages. Medtem ko se preskušajo in razvijajo nova orodja financiranja, so predprodaja javnim in zasebnim izdajateljem televizijskih programov in distributerjem iz različnih držav ter naložbe teh izdajateljev in distributerjev še naprej bistvenega pomena za financiranje⁷ evropskega filma. Javna sredstva od regionalne pa vse do evropske ravni omogočajo vse pomembnejše finančne možnosti, med drugim tudi produkcijske spodbude in sheme za manjšinske koprodukcije.
9. Za evropski avdiovizualni sektor so značilne geografske in/ali jezikovne posebnosti, kar lahko povzroči razdrobljenost trga. Da bi to presegli, lahko koprodukcije okrepijo mednarodno kroženje avdiovizualnih del in prispevajo k utrditvi nacionalnih produkcijskih in distribucijskih zmogljivosti ter povečanju konkurenčnosti in prepoznavnosti nacionalnih avdiovizualnih produkcij.
10. Prikazovanje koprodukcij na filmskih festivalih lahko zagotovi prepoznavnost kakovostnih del in pospeši njihovo kroženje. Filmski festivali so pomembni tudi za spodbujanje sodelovanja (npr. z izmenjavo virov in znanja) med različnimi akterji v vrednostni verigi.

⁷ Predprodaja izdajateljem televizijskih programov in distributerjem z različnih ozemelj je v vzorcu 445 evropskih igranih filmov predstavljala 41 % skupnega obsega financiranja. Glej študijo 5 v Prilogi II.

V TEJ ZVEZI POUDARJA NASLEDNJE:

11. V okviru delovnega načrta za področje kulture 2015–2018 je bila ustanovljena strokovna skupina za kroženje evropskih filmov, ki deluje po odprti metodi koordinacije (OMK) (strokovna skupina OMK za kroženje evropskih filmov). Po njenem priporočilu naj bi več naložb v koprodukcije privabili s spodbujanjem koprodukcij v nacionalnih pravnih okvirih in shemah za podporo avdiovizualnemu sektorju, vključno s podpiranjem dvostranskih skladov za koprodukcijo ali sorazvoj. Prav tako je priporočila, naj se spodbujajo koprodukcije med različnimi partnerji iz širokega spektra držav članic.
12. Glede na delovni načrt za področje kulture 2019–2022 se bo nova strokovna skupina OMK osredotočila na koprodukcije v avdiovizualnem sektorju. Ta skupina bi se morala opreti na delo strokovne skupine OMK za kroženje evropskih filmov, pričakuje pa se, da bo natančneje ocenila vprašanje koprodukcij, tudi z državami, ki niso članice EU, in v zvezi s tem Svetu predložila poročilo s konkretnimi priporočili.
13. Glede na zgoraj omenjeni razvoj dogodkov se je treba v okviru razpoložljivih virov osredotočiti na dve vrsti ukrepanja:

A. NEPOSREDNI UKREPI ZA SPODBUJANJE KOPRODUKCIJ

SVET EVROPSKE UNIJE –

POUDARJA, DA:

14. Priložnosti, ki jih ponuja sodelovanje, v smislu financiranja, tehnične pomoči, strokovnega znanja in izkušenj, visokokakovostne produkcije in večjega kroženja, ki izhaja iz koproduciranja, prinašajo koristi tako večinskim kot manjšinskim koprodukcijskim partnerjem.

15. Nacionalni filmski skladi, inštituti in agencije – pogosto v okviru koprodukcijskih sporazumov – pomembno prispevajo k razvoju in trženju koprodukcij v Evropi tako, da jih podpirajo v vseh fazah (razvojni, produkcijski in distribucijski).
16. Podprogram MEDIA 2014–2020 zajema številne različne sheme financiranja in ukrepe, ki spodbujajo in podpirajo evropske koprodukcije. Njegova neposredna podpora koprodukcijam vključuje upravljanje mednarodnih koprodukcijskih skladov, posebne ukrepe v okviru sheme za razvoj (financiranje posameznih projektov in skupin projektov) in sheme za vključevanje evropskih avdiovizualnih del v televizijske programe ter podporo distribucijskim strategijam, ki izboljšujejo kroženje financiranih del.
17. Dvostranske koprodukcijske pogodbe ali sporazumi olajšujejo dostop do nacionalnih sistemov financiranja in podpore, konvencija Sveta Evrope o filmskih koprodukcijah (1992, revidirana leta 2017) pa zagotavlja celovit pravni okvir in standarde za večstranske koprodukcije in dvostranske koprodukcije med stranmi, ki niso sklenile dvostranske pogodbe.
18. Eurimages, sklad Sveta Evrope za kulturno podporo, je zelo pomemben instrument za zagotavljanje financiranja koprodukcij in je pomemben za distribucijo in prikazovanje celovečernih igranih filmov ter animiranih in dokumentarnih filmov.
19. Koprodukcije med državami, ki so si geografsko in/ali kulturno blizu, so v nekaterih primerih okrepile prakso strukturiranega sodelovanja v vrednostni verigi.
20. Evropske in mednarodne koprodukcije, najpogosteje podprte z omenjenimi regionalnimi, nacionalnimi in evropskimi sredstvi, so dokazale, da imajo večji potencial kroženja, in so bile zelo pogosto deležne najuglednejših svetovnih filmskih nagrad in priznanj.

21. Producenti v strukturi in procesu mednarodne koprodukcije vedno pogosteje uporabljajo nove možnosti, ki jih ponuja digitalno okolje.
22. Različne upravne zahteve organov javnega financiranja in raznovrstni sklopi pravil na regionalni, nacionalni in evropski ravni so lahko včasih za koprodukcijske partnerje izziv tako s tehničnega in umetniškega kot s finančnega vidika.
23. Obseg teh sklepov je sicer omejen na koprodukcije med evropskimi državami, a je pomembno poudariti vedno večji interes evropskega avdiovizualnega sektorja za koprodukcije s ključnimi neevropskimi državami. Poleg tega, da mobilizira talente z vsega sveta, ima ta vrsta koprodukcije velik potencial za povečanje mednarodnega kroženja evropskih del, nastalih v koprodukciji.

POZIVA DRŽAVE ČLANICE IN KOMISIJO, NAJ (SI) V OKVIRU SVOJIH PRISTOJNOSTI:

24. še naprej spodbujajo evropske koprodukcije med državami z različnimi avdiovizualnimi zmogljivostmi in/ali med državami z omejenim jezikovnim ali geografskim obsegom ter kroženje in prepoznavnost teh del;
25. še bolj prizadevajo, da izmenjajo dobre prakse in najdejo rešitve za upravno poenostavitev, skladnost in preglednost pravil v zvezi z različnimi javnimi sredstvi, med drugim tudi z digitalnimi tehnologijami, da bi še dodatno olajšali ustvarjanje evropskih koprodukcij;
26. pri oblikovanju shem podpore upoštevajo možnost izboljšanja kroženja, promoviranja in prikazovanja filmov ter razmislijo o izvedbi ocene svojih shem javnega financiranja glede na jasne cilje v zvezi s kakovostjo sofinanciranih del in njihovim potencialom za kroženje v EU;

27. spodbujajo vse akterje, vključno s ponudniki spletnih storitev, da javnim organom in imetnikom pravic dajo na voljo podatke o občinstvu ter te podatke uporabijo za spoznavanje in boljše razumevanje svojega občinstva, da bi ustrezno prilagodili sheme podpore.

POZIVA DRŽAVE ČLANICE, NAJ:

28. preučijo možnost izvajanja shem podpore, vključno s shemami za manjšinske koprodukcije, da bi dopolnili zasebno financiranje in evropske finančne instrumente ter tako spodbudili produkcijo in promocijo evropskih del na vseh platformah;
29. dodatno podpirajo regionalne in nacionalne sklade v njihovi ključni vlogi spodbujevalcev koprodukcij, pri tem pa, kjer je to mogoče, zagotavljajo komplementarnost z ukrepi podpore;
30. izkoristijo nove tehnologije pri digitalizaciji pogodbenih postopkov in postopkov financiranja, da bi poenostavili dostop do financiranja, zagotovili učinkovitejšo in preglednejšo porabo javnih sredstev ter zmanjšali število pravnih težav, povezanih s koprodukcijo;
31. poudarijo vlogo neodvisnih producentov v procesu koprodukcije.

POZIVA KOMISIJO, NAJ:

32. preuči možnosti za nadaljnji razvoj, spodbujanje in poenostavitev možnosti financiranja za koprodukcije v okviru podprograma MEDIA;
33. spodbuja ukrepe za doseganje večje prepoznavnosti in kroženja evropskih avdiovizualnih del ob zagotavljanju enakih konkurenčnih pogojev, pri katerih se upoštevajo geografske in jezikovne posebnosti držav članic v smislu produkcije, distribucije in zmogljivosti občinstva;
34. razmisli o možnostih za povečanje prepoznavnosti vseh koprodukcijskih partnerjev – tako večinskih kot manjšinskih – v okviru del, ki jih podpira podprogram MEDIA;

35. v sodelovanju z Evropskim avdiovizualnim observatorijem predstavi oceno koprodukcij v Evropi, vključno s popisom možnosti dostopa do trga za koprodukcije, v kateri predlaga, kako okrepiti njihovo sodelovanje;
36. okrepi sodelovanje, strukturiran dialog o zadevni politiki in izmenjavo najboljših praks z ustreznimi regionalnimi in nacionalnimi organi, evropskimi filmskimi agencijami, Združenjem direktorjev agencij za film ter Svetom Evrope, zlasti z Eurimages in Evropskim avdiovizualnim observatorijem, z namenom preučitve morebitnih sinergij in možnosti za sodelovanje ter obveščanja držav članic o rezultatih teh izmenjav;
37. preuči možnosti za podporo pobudam, kot so ustvarjalni laboratoriji ali prostori za pisanje, kjer lahko producenti, pisci in režiserji sodelujejo pri razvoju koprodukcij;

B. PODPORA TRAJNOSTNEMU EKOSISTEMU ZA KOPRODUKCIJE

SVET EVROPSKE UNIJE –

POUDARJA, DA:

38. Je mogoče potencial evropskih koprodukcij nadalje izkoristiti z gojenjem ekosistema, ki spodbuja in promovira koprodukcijska dela v celotni vrednostni verigi. To vključuje izvajanje ukrepov za posredno podporo koprodukcijam, pa tudi pospeševanje sodelovanja na stopnji pisanja scenarijev in razvoja ter distribucije koprodukcijskih del in dostopa do njih po njihovi izdaji.
39. Kot je že na splošno priporočila strokovna skupina OMK za kroženje evropskih filmov, je za to, da bi povečali kroženje, potrebno ukrepanje na področjih, kot so promocija, kinematografi, festivali, video na zahtevo, podatki o občinstvu, sheme podpore, sodelovanje na področju politik, dostop do financiranja in spremljanje rezultatov javnega financiranja.

40. Treba bi bilo zagotoviti preglednost finančne podpore, ponujene koprodukcijam. Zlasti bi morale biti javnim finančnim organom dostopne informacije o neposrednih in posrednih javnih sredstvih, ki so jih koprodukcijski projekti prejeli iz različnih virov, bodisi (pod)nacionalnih ali evropskih.
41. Med posrednimi ukrepi za spodbujanje koprodukcij v okviru podprograma MEDIA so med drugim usposabljanje, dostop do trgov in dejavnosti mednarodnega mreženja, ki spodbujajo in povečujejo zmogljivosti za čezmejno sodelovanje.
42. Distribucija in prikazovanje sta ključni stopnji ustvarjanja občinstva za koprodukcijska dela. Mreža Europa Cinemas, ki jo financira podprogram MEDIA, zagotavlja pomembno podporo za projekcijo nenacionalnih evropskih filmov. Vendar pa si je treba bolj prizadevati za to, da bi zagotovili, da imajo koprodukcijska dela široko distribucijo, se prikazujejo in mednarodno promovirajo na vseh distribucijskih kanalih in platformah. Zlasti sodelovanje pri promociji koprodukcijskih del je ključnega pomena za zagotavljanje njihovega mednarodnega uspeha.
43. Avdiovizualne politike na splošno temeljijo na ponudbi visokokakovostnih ter kulturno in jezikovno raznolikih vsebin. Pomembno je razviti občinstvo za visokokakovostna, izvirna in inovativna evropska avdiovizualna dela ter podpreti prepoznavnost tovrstnih vsebin in dostop do njih. Po navedbah Evropskega avdiovizualnega observatorija obstaja veliko neravnovesje med številom izdanih evropskih filmov in njihovim deležem skupnih ogledov, zato je nujno okrepiti povezave med filmi in njihovim ciljnim občinstvom.
44. Kar zadeva distribucijo avdiovizualnih del prek digitalnih platform, je treba zagotoviti uravnotežen ekosistem in spoštovanje avtorskih pravic, da se podpre ustvarjalnost.
45. Skrb za talente je v samem središču evropskega avdiovizualnega sektorja. Vlaganje v profesionalce v evropskem avdiovizualnem sektorju, tudi v njihovo usposabljanje, je zato še vedno predpogoj za konkurenčen ekosistem.

POZIVA DRŽAVE ČLANICE IN KOMISIJO, NAJ V OKVIRU SVOJIH PRISTOJNOSTI IN RAZPOLOŽLJIVIH VIROV:

46. Še naprej podpirajo avdiovizualni sektor in razmislijo o uporabi sektorskih programov za uresničitev tega cilja.
47. Še naprej spodbujajo ukrepe, ki zagotavljajo posredno podporo koprodukcijam, vključno z mednarodnim mreženjem, usposabljanjem za profesionalce na področju filma, razvojem talentov, koprodukcijskimi delavnicami, izmenjavo dobrih praks in dejavnostmi sodelovanja, saj lahko sodelovalni ustvarjalni postopki ustvarijo visokokakovostne in uspešne projekte.
48. Ocenijo, ali bi bilo primerno vzpostaviti posebne ukrepe, s katerimi bi mlade profesionalce spodbudili, da razvijejo in predstavijo svoje prve projekte, s tem pa prispevajo k razvoju evropske kinematografije.
49. Poskrbijo, da se občinstvu omogoči dostop do avdiovizualnih del in vsebin z ukrepi, ki spodbujajo širšo čezmejno promocijo in distribucijo, vključno z razvojem digitalnih tehnologij za sinhronizacijo in podnaslavljanje v čim več evropskih jezikov. Sem se prištevajo avdiovizualna dela, ki nastanejo v koprodukciji držav ali regij, katerih jeziki so manj razširjeni, da bi spodbujali jezikovno raznolikost, hkrati pa odpravili ovire, ki jih povzročajo jezikovne ali posebne potrebe.
50. Pospešijo prizadevanja za zagotovitev, da se koprodukcijska dela podpirajo in promovirajo v celotni vrednostni verigi, tudi na čezmejni ravni, in da dosežejo največjo možno mednarodno občinstvo.

51. Še naprej sodelujejo pri razvoju imenika evropskih filmov, ki bo prispeval k še večji prepoznavnosti in preglednosti evropskih koprodukcijskih del, ki so na voljo na spletu.
52. Spodbujajo strukturiran in celovit dialog z najširšim možnim krogom zasebnih deležnikov, da se ohrani njihova stalna pripravljenost za to, da prispevajo h koprodukcijskemu ekosistemu, in zagotovi komplementarnost virov financiranja;
53. Z ustreznim upoštevanjem subsidiarnosti nadalje spodbujajo in podpirajo pobude za filmsko pismenost v formalnem, neformalnem in priložnostnem izobraževanju, kar mlade Evropejce opremlja z ustvarjalnimi veščinami in spodbuja njihov inovacijski potencial. Filmska pismenost ima temeljno vlogo pri ozaveščanju mladih generacij in pri tem, da se jim omogoči, da odkrivajo in cenijo evropsko filmsko dediščino in kulturno raznolikost.

Zakonodajni akti

1. Uredba (EU) št. 1295/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o uvedbi programa Ustvarjalna Evropa (2014–2020), UL L 347, 20.12.2013, str. 221.
2. Uredba (EU) 2017/1128 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2017 o čezmejni prenosljivosti storitev spletnih vsebin na notranjem trgu, UL L 168, 30.6.2017, str. 1.
3. Direktiva (EU) 2018/1808 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. novembra 2018 o spremembi Direktive 2010/13/EU o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju avdiovizualnih medijskih storitev (Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah) glede na spreminjajoče se tržne razmere, UL L 303, 28.11.2018, str. 69.

Sklepi Sveta

4. Sklepi Sveta o evropski kinematografski dediščini, vključno z izzivi digitalne dobe, UL C 324, 1.12.2010, str. 1
5. Sklepi Sveta o krepitvi evropskih vsebin v digitalnem gospodarstvu, UL C 457, 19.12.2018, str. 2
6. Sklepi Sveta o delovnem načrtu za področje kulture 2019–2022, UL C 460, 21.12.2018, str. 12.
7. Sklepi z zasedanja Evropskega sveta z dne 14. decembra 2017, EUCO 19/1/17.

Priporočila Sveta

8. Priporočilo Sveta o ključnih kompetencah za vseživljenjsko učenje, UL C 189, 4.6.2018, str. 1.

Sporočila Komisije

9. Sporočilo Komisije o priložnostih in izzivih evropske kinematografije v digitalni dobi, 24. september 2010, COM (2010) 487 final.
10. Sporočilo Komisije o novi evropski agendi za kulturo, 22. maj 2018, COM (2018) 267 final.

Mednarodne konvencije

11. Konvencija Unesca z dne 20. oktobra 2005 o varovanju in spodbujanju raznolikosti kulturnih izrazov.
12. Konvencija Sveta Evrope o filmski koprodukciji (revidirana), 30. januar 2017.

Študije Evropskega avdiovizualnega observatorija

13. How do films circulate on VOD services and in cinemas in the European Union? A comparative analysis, Christian Grece, 2016
 14. Film production in Europe. Production volume, co-production and worldwide circulation, Julio Talavera Milla, 2017
 15. YearBook 2017/2018. Key trends. Television, cinema, video-on-demand audiovisual services – the pan-European picture, Francisco Cabrera, Gilles Fontaine, Christian Grece, Marta Jimenez Pumares, Martin Kanzler, Ismail Rabie, Agnes Schneeberger, Patrizia Simone, Julio Talavera, Sophie Valais, 2018
 16. The legal framework for international co-productions, Francisco Javier Cabrera Blázquez, Maja Cappello, Enric Enrich, Julio Talavera Milla, Sophie Valais, 2018, IRIS Plus
 17. Fiction film financing in Europe: A sample analysis of films released in 2016, Martin Kanzler, 2018
-